

tekst • Vincent Weggemans
beeld • Kees Hummel

JENS VAN TRICHT – 1969

- 1988-2004 Politicologie en Vrouwenstudies cum laude, UvA
- 1988-2003 Kraak- en anarchismebeweging
- 1995-2009 Circus Elleboog
- 1996-2003 Studievereniging Vrouwenstudies m/w?
- 1997-2013 UvA, ontwikkeling modules over jongens, mannen en mannelijkheid
- 2003-2010 Women Peacemakers' Program – Gender & Masculinity Advisor
- 2007-2012 United World Colleges, Trainer leiderschap, communicatie en diversiteit
- 2008-2010 Nederlands Gender Platform WO=MEN¹
- 2013-heden MenEngage Europe Stuurgroep en Coördinatie
- 2014-heden Oprichter en directeur-bestuurder Emancipator
- 2017 Kandidaat-kamerlid Artikel 1
- 2018 Auteur *Waarom feminisme goed is voor mannen*

EMANCIPATOR WORDEN
AAN DE UVA

JANNET VAESSEN – 1969

- 1988-1994 Geschiedenis, UvA
- 1994-1997 Programmamaker bij o.m. IDTV, Humanistische Omroep, VPRO, Teleac/NOT
- 1997-2000 Opnameleider en montage bij speelfilms van o.a. Eddy Terstall
- 2000-2005 Programmamaker bij Cultuurfabriek, Pakhuis de Zwijger
- 2005-heden Oprichter en directeur-bestuurder Women Inc.
- 2017 Boek: *Iedereen Inc.* (Prometheus)

Voor een gymnasiumschooler uit Reeuwijk lag een studie aan de universiteit voor de hand. Jens van Tricht dook echter liever de Amsterdamse kraakscene in, die hem via een omweg toch bij zijn academische bestemming bracht.

Joy Division, zwarte kleren, 'fuck the system': in de jaren tachtig was Jens van Tricht boos op de wereld. Hij kwam terecht in de kraakbeweging, eerst in Gouda, en daarna in Amsterdam. Na zijn eindexamen had hij zich aan de UvA ingeschreven bij de studie Politicologie, maar in Amsterdamse kraakpanden voelde hij zich meer op zijn plaats. Overdag liep hij college, 's avonds werd de revolutie gepland, de volgende dag een protestmars tegen de onderwijsbezuinigingen van minister Jo Ritzen.

Zijn dubbelleven op het Binnengasthuisterrein brak hem op en de vakken die hij volgde, sloten op geen enkele manier aan bij zijn behoefte, vond hij. Hij koos voor de *school of life* en schreef zich in februari van zijn eerste jaar uit. Van Tricht: 'Dat leverde me best wat conflicten op met mijn ouders, al

Overdag liep hij college, 's avonds werd de revolutie gepland

kwamen die braaf op bezoek in ieder kraakpand waar ik introk. Waarschijnlijk maakten ze zich vooral zorgen, maar ik dacht dat ze mij en mijn leven verdoelden. Achteraf zeiden ze dat ik hun comfortzone toen behoorlijk heb opengeakt. Het was een ingewikkelde tijd,

maar we hebben altijd contact gehouden.' De kraakbeweging was een gemengde club, waar Van Tricht voor het eerst in aanraking kwam met seksisme en de gevolgen daarvan. 'Ik hoorde daar vreselijke verhalen over wat vrouwen hadden meegemaakt, het kraakpand bood hun een veilige plek. Ook in de kraakbeweging zelf gebeurde wel eens wat, van aanranding tot dominant gedrag tot zelfs geweld – ook idealisten hebben menselijke neigingen. In discussies met huisgenoten kwam ik tot het besef dat de meeste problemen in de

'Ook in de kraakbeweging zelf gebeurde wel eens wat, van aanranding tot dominant gedrag tot zelfs geweld'

wereld worden veroorzaakt door mannen. Voor de hand liggend was dan ook de vraag hoe wij onze eigen woongemeenschap wilden inrichten. Het persoonlijke was voor mij altijd al politiek.' Het was geen licht onderwerp dat Van Tricht oppakte en vasthield. Er moest iets veranderen in de manier waarop we met elkaar omgaan en hoe we de wereld vormgeven, vond hij. 'Je ziet het in de milieubeweging, waar zijn daar de mensen met kleur? En waar zijn de witte mensen in de antiracisembeweging? Diversiteit moet vanaf het begin. Een dominante mannelijke cultuur verander je niet meer als die er eenmaal is.'

Van Tricht ontdekte Vrouwenstudies, waar al zijn interesses samenvielen. Hij haalde snel zijn propedeuse Politicologie – Vrouwenstudies was nog een

JENS VAN TRICHT

'De meeste problemen in de wereld worden veroorzaakt door mannen'

bovenbouwstudie – en volgde daarna meerdere vakken bij Saskia Poldervaart, die gespecialiseerd was in utopische sociale bewegingen. Intussen verdiende hij bij Circus Elleboog de kost als jongleur, een kunstje dat hij zichzelf had geleerd tijdens het eindeloze wachten bij demonstraties. Hij hield zich daarnaast als student-assistent bezig met lesgeven en het organiseren van internationale conferenties over zaken als utopische gemeenschappen. Uiteindelijk studeerde hij in 2004 cum laude af, met een collegekaart uit 1988.

'De tijd bij Circus Elleboog heeft me veel gebracht. Ik heb er bijvoorbeeld geleerd hoe ik mijn publiek bij een voorstelling kan betrekken. En dat ik moet uitgaan van hun beleevingswereld – voor kinderen werkt dat niet anders dan voor volwassenen. Ik wilde namelijk niet blijven hangen in het academische, ik wilde met jongens en mannen aan de slag: wat is hun rol nu precies? Wat is hun werkelijkheid ten opzichte van de smalle definitie van mannelijkheid die op veel plekken en in veel culturen wordt gehanteerd?'

Met een subsidie van Mama Cash en de gemeente Amsterdam ging Van Tricht workshops en trainingen op dit gebied geven. In 2009 kwam hij in aanraking met het wereldwijde netwerk MenEngage, waarna veel projecten volgden zoals 'Trotse vaders, trotse zonen'. Sinds 2014 werkt hij vanuit een stichting, Emancipator.

'Een dominante mannelijke cultuur verander je niet meer als die er eenmaal is'

De materiële basis voor die stichting is nog wel eens een uitdaging. Maar er valt meer dan genoeg te doen, vindt Van Tricht. 'Justitie geeft bijvoorbeeld nog steeds meer geld uit aan repressie dan aan preventie en de zogenaamde *work-life balance* wordt nog altijd gezien als een vrouwenprobleem. Deze thema's staan tegenwoordig weliswaar nadrukkelijker op de kaart, maar echte cultuurverandering gaat, helaas, langzaam.' ●

JANNET VAESSEN

'Het is in ieders belang dat vrouwen dezelfde kansen krijgen'

Een maatschappelijk platform opzetten voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen vergt doorzettingsvermogen en een onuitputtelijk optimisme. Dat Jannet Vaessen, oprichter van Women Inc., over beide beschikt, ontdekte ze al tijdens haar studie Geschiedenis.

Het grootste voordeel van Geschiedenis, zegt Jannet Vaessen, was dat ze er zelf een draai aan kon geven. De klassieke

'Historici zijn goede researchers, zo kwam ik op de documentaire-afdeling terecht'

oudheid, de middeleeuwen, de twintigste eeuw; alles kwam langs en ze kon kiezen wat ze interessant vond. Mede geïnspireerd door de interdisciplinaire aanpak van docenten als Herman Belien werd Vaessen gegrepen door ideeëngeschiedenis: wat wordt in welk tijdperk vanzelfsprekend gevonden, wat zijn de contemporaine normen? Vaessen: 'Ik vind het nog steeds een

in de andere. Zo zat ik later voor de Humanistische Omroep in het trainingskamp van de Dutchbatters, nog voordat ze naar Srebrenica gingen.' Na tien jaar als freelancer in de film- en televisiewereld kwam Vaessen in contact met Egbert Fransen van de Cultuurfabriek, die later Pakhuis de Zwijger zou oprichten. Bij hem organiseerde ze thema-avonden, waar ze haar creatief-inhoudelijke kant en haar fondsenwervende talent verder ontwikkelde. Vaessen: 'Ik besloot daar om me te richten op de rol van vrouwen in de maatschappij. Niet als traditionele feminist, maar zoekend naar een vorm voor het nieuwe feminisme dat ik om me heen ontwaarde.' Ze deed onderzoek en ontdekte, om maar iets te

'Ongelijkheid kun je pas tegengaan als je eigen vooroordelen onderkent'

noemen, hoe groot het verschil in beloning tussen mannen en vrouwen was. 'Omdat ik een allergie heb voor de slachtofferrol, wilde ik het presenteren als een business case: duidelijk maken dat het op ieder vlak het verstandigst is om mannen en vrouwen gelijk te behandelen. Ik zat op een avond met mijn kinderen te zappen tussen de films *Monsters, Inc.* en de serie *Models Inc.* en opeens bedacht ik een goede naam: Women Inc. Dat is nu vijftien jaar geleden.' Vaessen ging op zoek naar geld om een eigen festival te organiseren. Ze vond het belangrijk hier zoveel mogelijke partijen bij te betrekken, want deze discussie gaat immers iedereen aan. Het werd een succes: van Shell tot vrouwenweekblad *Viva*, vele clubs waren aanwezig. Een paar jaar later organiseerde ze een tweede editie,

toen met grote namen als koningin Máxima, Ségolène Royal, Wouter Bos en Morris Tabakslar. Vanaf dat moment ging Women Inc. door als onafhankelijk platform. Vaessen moet vaak uitleggen wat ze doet. Begrijpelijk, want het gaat om een probleem waarvan veel mensen zich nog steeds te weinig bewust zijn. 'Ongelijkheid kun je pas tegengaan als je je eigen vooroordelen, je onbewuste normen, onderkent. Alleen dan kun je zuiver nadenken over wat goede oplossingen zijn. Het staat bijvoorbeeld onomstotelijk vast dat het in ieders belang is dat vrouwen dezelfde kansen krijgen als mannen, toch is in Nederland slechts zo'n vijf procent van de vrouwen financieel onafhankelijk. En de vrouwen die werken, verdienen gemiddeld vijftien procent minder dan mannen in precies dezelfde baan.' Ze geeft een ander voorbeeld, uit de gezondheidszorg: 'Een hartinfarct bij een vrouw wordt minder goed herkend, simpelweg omdat er in de medische wetenschap nog veel onwetendheid is over het vrouwenlichaam.' Na vijftien jaar is Women Inc. een gevestigde naam, maar de strijd om financiering en invloed houdt nooit op. Kneelen en masseren achter de schermen, strategisch opereren; Vaessen houdt van dit spel. Zo heeft ze voor de komende verkiezingen een puntenplan voor gendergelijkheid gemaakt, waarbij de doelen in alle partijkleuren te vertalen zijn. 'Ik ben effectiever als ik andersmans belangen zie en benoem, dat helpt om te erbij te betrekken. En volhouden werkt, zelfs de VVD is nu al meer met het instellen van vrouwenquota. Daarmee schrijven we nu zelf geschiedenis.' ●